

podpirati nove vlade, je vzrok edino Milan. V tega radikanci nimajo zaupanja. fakičen vladar je pa zdaj ta in potem je lahko umevno, zakaj ta nasprotstva. Milan postopa baje prav oblastno. Razmere v Srbiji so povsem zamotane. Nevarnost je velika, da ne nastane prava vstaja proti dinastiji Obrenovičevi.

Rusija. — Zadnje dni zbolel je ruski car za plućnico. Zdravje se mu je zdaj že na bolje obrnilo in upati je, da okreva. Zatrjuje se pa, da je bila v gotovem trenutku nevarnost, da ne okreva več, že prav velika.

Francija. — Dne 5. t. m. v jntro usmrtili so z guilotino anarhista Vailanta, ki je v poslanski zbornici vrgel bombo. Z raznih stranij se je delalo močno na to, da bi se Vailant pomilostil, a republikanski predsednik Carnot je vkljub temu obsodbo na smrt potrdil. Vailant je umrl kličeč: Smrt človeški družbi, živijo anarhija! Ob usmrtenji se ni kalil javni mir od strani gledalcev, kajti v svrhu zabranitve kakih mogočnih neredov storile so se posebno priprave

Obrtnija.

Barvini lesovi.

Posebno znan je rudeč barvini les. Pod tem imenom pa pridejo v trgovino razni večkrat jako različni lesovi. Najbolj znana je pražiljka. Ta pa zopet ne izvira od jednega samega drevesa, temveč od različnih vrst in je potem tudi različne vrednosti.

Najboljši je pražiljka od drevesa *Caesalpinia crista*. Zunaj je ta les rumeno rjav, znotraj pa svetlo rudeč. Raste največ v Braziliji. Posebno okrog mesta Pernambuco je dosti tacega drevja. Druga nekoliko slabša vrsta je pa navadna pražiljka od drevesa *Caesalpinia brasiliensis*.

Poleg teh lesov so pa še drugi rudeči lesovi, ki rasto po družih krajih v Ameriki, pa tudi v Afriki in Indiji. Od pristnega lesa se v bistvu ravno toliko ne ločijo. Imajo pa v sebi manj barvila in zatorej tudi veljajo za slabše vrste.

Nikoraguijski ali krvav les se nahaja zlasti okrog Nikoraguijskega jezera. Težek in rudeč je skoro ravno tako kakor pražiljka, ali vendar ima v sebi manj barvila. V trgovini ločijo tri vrste tega lesa, boljši, srednji in slabši, ki se ločijo v ceni. Iz Nove Granade in Kostouke prihaja k nam Martinov les, kateri je pa najbrž ravno ista vrsta, kakor nikoraguijski les. Ta les je navadno zelo razpokan, ako ga dobimo v večjih kosih.

Limski les raste na zapadu Srednje in južne Amerike. V trgovino prihajajo večkrat po več centov težki hlodi.

Bahijski rudeči les raste tudi v Braziliji, kakor prava pražiljka ali je mnogo slabši. Potem so še rudeči lesovi s Kube, Jamajke, Bahame, ki pa imajo manjšo vrednost, da si tudi še semterja v trgovini ponujajo za prave braziljske rudeče lesove.

Sapanski rudeči les, kateremu pravijo nekateri napčno japonski, prihaja iz Azije in je od več dreves. Najznamenitejša je cesalska pinja (*Caesalpinia Sapan*), kateri raste v Zadnji Indiji, v Kitaji, na Filipinih, na Celebesu, Javi, Sumatri in sicer v suhih krajih. Ta les navadno ne izraste debel. Sicer se pa azijski rudeči lesovi jako

ločijo po krajih, kjer rasto. Najslabši je saponski les z Sumatre, najboljši pa z Sundskih otokov.

Afriški rudeči les so prinesli v Evropo najprej Portugalci. Ta les je bolj rudeč nego azijski in je bolj podoben braziljanskemu. Nekateri celo trdijo, da so barve dobljene iz afriškega lesa najtrajnejše.

V vseh teh lesovih nahaja se barvilo brasilin, katero je kemično sestavljeno iz 12 atomov ogljenca, 14 atomov vodenca in 5 atomov kisleca. To barvilo nareja majhne zlatorumene kristale, razstopi se v vodi, alkoholu in etru in na svetlobi dobi rumenorudečo, in če se pridene malo amonjaka pa živo rudečo barvo.

Obrtnijske raznoterosti.

Oproščenje učencev. Na Dunaji je zbolel mladenič, katerega je mojster obdržal po dovršenem učenju za pomočnika, ne da bi ga oprostil pri zadrugi. Ta mladenič zboli in sedaj je šlo za to, katera blagajnica mu ima plačevati bolniščinino. Blagajnica za učence se je branila, ker ni več učenec, blagajnica za pomočnike tudi, ker še ni oproščen. Ministerstvo je odločilo, da dolžnost zadene pomočniško blagajnico, ker je dotičnik bil že pomočnik. Je bil li oproščen pri zadrugi, ali ne, to ne pride v poštev, ker oproščenje je le formalen akt.

Kurs za učitelje risanja. Na obrtni šoli v Gradci bode od dne 16. februarja do 15. julija 1894 učni kurz za učitelje obrtnih nadaljevalnih šol na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem. Ta kurs morejo obiskovati ljudski in meščanski učitelji omenjenih dežel, posebno taki, ki so že poučevali risanje na kaki obrtni nadaljevalni šoli.

Novo razstrelivo. Dne 11. m. m. so na Fracoskem poskušali novo razstrelivo, imenovano fulgurit, katero je izumil Pavel Pietet. Poskusi so se dobro obnesli. Ko so nabasali 120 gramov novega razstreliva, je razneslo velike skale.

Kmetijstvo.

Gorenjski pašniki v deželnem zboru.

Govor g. Povšeta.

(Dalje.)

Te določbe so toliko jasne, da se le čuditi moram, zakaj se ne izvršujejo, in ne morem razumeti, da niso v tem merodajni krogi, katerim je gotovo znano, koliko škode prav zaradi tega trpé opravičenci, vplivali na obe stranki, osobito na lastnike gozdov, da bi se na podlagi gospodarskega načrta obe stranki poravnali in skupno prav v duhu tega paragrafa delovali v varstvo za nasaditev odločenih delov gozda z napravo trdnih ograj.

Naj mi bode še dovoljeno, navajati nekatere misli in nasvete, ki naj bi bili vodilni pri določitvah glede gozdne paše, da bi se vsa zadeva srečno in mirno uredila. Naj bi c. kr. deželna vlada priznala, kar so veščaki zbrani v posebnem shodu v Gradci po večletnih študijah in opazovanjih v gozdih, soglasno izjavili gledé dôbe, ki naj se odmeri v varstvo onih delov, kateri se imajo pogozditi. Ta zbor veščakov izrekel je, da niso mogli zaslediti ni konštatirati, da bi bila goveja živina v gozdu napravila kako škodo z objedanjem dreves. Le na strminah